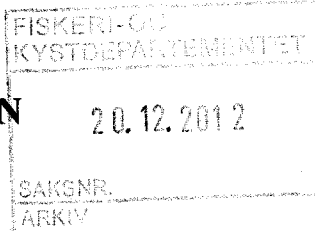

RIKSADVOKATEN

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 OSLO

REF.:
201200731- /CGR

VÅR REF.:
2012/02036-002 KRI/ggr
535.9

DATO:
05.12.2012

HØRING – ENDRINGER I AKVAKULTURLOVEN

Det vises til departementets høringsbrev av 19. september d.å.

Departementets forslag til lovendringer bygger i all hovedsak på forslag fra arbeidsgruppens rapport om "Administrative sanksjoner, reaksjoner og straff" hvor den høyere påtalemyndighet var representert av førstestatsadvokat Lars Fause. Utvalgets forslag i rapporten har tatt utgangspunkt i de føringer som er gitt i NOU 2003:15 og Ot.prp.nr. 90 (2003-2004). Riksadvokatens bemerkninger til høringsnotatet er av denne grunn avgrenset til forslaget om endringer i akvakulturlovens straffebestemmelse.

Riksadvokaten støtter utvalgets forslag om å videreføre dagens reaksjons- og sanksjonsmuligheter i akvakulturloven.

I riksadvokatens årlige mål- og prioriteringsskriv til politiet og statsadvokatene i rundskriv nr 1/2012 heter det i punkt V om prioritering og gjennomføring av etterforskning:

"...Arbeidet med å avdekke miljøkriminalitet skal videreføres. Politiet har en sentral rolle for å redusere slik kriminalitet gjennom rask etterforskning av brudd på miljølovgivningen. Rømming av oppdrettsfisk utgjør et alvorlig problem, og vil i enkelte tilfeller være alvorlig miljøkriminalitet..."

Riksadvokatens grunnleggende utgangspunkt i vurderingen av om handlinger skal kriminaliseres er at de må være kvalifisert klanderverdige og samfunnsskadelige. Andre sanksjoner enn straff må ikke fremstå som tilstrekkelige. Straff er det sterkeste middel for å styre adferd og bør reserveres for de alvorlige og gjentatte overtredelser. En videreføring av adgangen til ileggelse av overtredelsesgebyr og en innføring av tvangsmulkt og administrativ inndragning synes tilstrekkelige og hensiktsmessige reaksjoner ved de mindre alvorlige overtredelser av akvakulturloven. Tilsvarende deler en departementets syn på at bruken av straff bør reserveres til de alvorlige overtredelser av akvakulturloven.

Akvakulturloven § 30

Den lovgivningsteknikk som er valgt i forslaget ved å henvise til bestemte lovbrudd som må være overtrådt for at straff skal ilegges, er klart å foretrekke og gir økt forutsigbarhet.

Til forslagets punkt 4.4.2.4 bemerkes at skyldkravet i straffebestemmelsen i akvakulturloven vil ha betydning for om foretaksstraff kan ilegges etter straffeloven § 48a, og innebærer en høyere terskel for å ilegges foretaksstraff. Skyldkravet i vedkommende straffebud må være oppfylt, jf. Matningsdal/Bratholm Straffeloven Komm. utg. 2. utg. s. 393 flg.

Dersom innføringen av vilkåret "alvorlig" i bestemmelsens første ledd videreføres, så bør det nærmere presiseres hva som ligger i vilkåret, herunder hva er det som skiller et forhold som faller inn under første ledd og forslaget til nytt annet ledd "grov overtredelse". Det synes uheldig å innføre et nytt vilkår når både Sanksjonsutvalget, og en ellers i miljølovgivningen, benytter den rettslige standarden "vesentlig overtrer". En savner en nærmere begrunnelse fra departementet for at en velger denne lovgivningsteknikk fremfor Sanksjonsutvalgets anbefaling.

Riksadvokaten støtter en videreføring av at grove overtredelser av akvakulturloven straffes strengt. I vurderingen av om vilkåret "grov overtredelse" er oppfylt bør det også legges vekt på om overtredelsen har "medført eller voldt fare for betydelig miljøskade" smh. naturmangfoldloven § 75 annet ledd. Det er ikke tilstrekkelig varetakelse av miljøhensyn å se hen til om miljøskaden er uopprettelig, idet naturen langt på vei vil klare å gjenopprette skader forårsaket ved overtredelser etter akvakulturloven. Et farekriterium vil i større grad ha en konkret praktisk betydning ved etterforskning og irtteføring av saker etter straffebestemmelsen i akvakulturloven.

Departementet har påpekt de problemer en har hatt i annen lovgivning i forhold til foreldelsesfristen når en benytter vilkåret "grov overtredelse" fremfor "særdeles skjerpene omstendigheter". En unngår uklarheter som beskrevet i høringsnotatet pkt 4.4.2.7 ved å lovfeste foreldelsesfristen på 5 år eksempelvis i et eget ledd i straffebestemmelsen, eller i en egen bestemmelse slik en har gjort det i ligningsloven § 12-3: "Adgangen til å reise straffesak eller avsi straffedom etter bestemmelsene foran faller bort etter 10 år."

Alvorlige overtredelser av akvakulturloven kan være alvorlig miljøkriminalitet. En bør derfor vurdere om straffen bør økes fra to til tre års fengsel for de grove overtredelser. Det vises til nyere miljølovgivning i naturmangfoldloven § 75 annet ledd, som har en strafferamme på tre års fengsel.

Knut Eirik Sæther
ass. riksadvokat

Katharina Rise
statsadvokat